

Obrazložitev Akta o spremembah in dopolnitvah Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira operaterja sistema zemeljskega plina

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) je na podlagi drugega odstavka 250. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20 in 158/20 – ZURE) zadolžena za izdajo Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira operaterja sistem zemeljskega plina (v nadaljevanju akt).

Agencija je pripravila osnutek akta o spremembi akta, v katerem so glede na veljavni akt vključene naslednje spremembe in dopolnitve akta:

1. Uskladitev besedila, ki se nanaša na določitev ločenega geografskega območja, za katero mora operater sistema ločeno določiti regulativni okvir in ugotavljati odstopanje od tega regulativnega okvira v primeru, če operater sistema med trajanjem regulativnega obdobja preneha z izvajanjem dejavnosti gospodarske javne službe le na območju posamezne lokalne skupnosti.

Agencija ugotavlja, da na območju določenih lokalnih skupnosti med naslednjim regulativnim obdobjem poteče podeljena pravica za izvajanje gospodarske javne službe dejavnosti operaterja distribucijskega sistema na tem območju, zato osnutek akta o spremembi akta določa, da mora operater sistema v tem primeru območje takšne lokalne skupnosti obravnavati kot ločeno geografsko območje, za katero se skladno z aktom določi ločen regulativni okvir.

2. Uskladitev besedila, ki se nanaša na zapis kriterijev v zvezi z nepriznavanjem stroškov in odhodkov operaterja sistema med stroški delovanja in vzdrževanja (*SDV*) in med stroški amortizacije (*AM*).

V osnutku akta o spremembi akta je podrobneje zapisano besedilo o načinu izračuna nepriznanih stroškov reklam in besedilo v zvezi z nepriznavanjem stroškov amortizacije.

3. Uskladitev besedila, ki določa, kako operater sistema pri ugotavljanju dostopanj od regulativnega okvira za regulativno obdobje (RO_T) prerazporedi stroške, ki jih je pri ugotavljanju odstopanj od regulativnega okvira za predhodni dve regulativni obdobji (RO_{T-2} in RO_{T-1}) izkazal med nenadzorovanimi stroški delovanja in vzdrževanja (*NNSDV*) na podlagi priznanih stroškov izvajanja novih nalog, med stroške delovanja in vzdrževanja (*NSDV*).

Ker se na podlagi drugega odstavka 50. člena akta z letom 2021 izteče obdobje dveh preteklih regulativnih obdobji (RO_{T-2} in RO_{T-1}), v katerih so bili operaterju sistemu v okviru nenadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja (*NNSDV*) priznani stroški v zvezi z izvajanjem novih nalog, ki jih je operater sistema začel izvajati znotraj teh dveh preteklih regulativnih obdobji (RO_{T-2} in RO_{T-1}), agencija v aktu o spremembi akta podrobneje ureja način upoštevanja teh stroškov pri ugotavljanju odstopanj od regulativnega okvira za regulativna obdobja, ki se bodo začela po 31. decembru 2021.

4. Določitev, za katera sredstva se spremlja učinkovitost sredstev, ter določitev kriterijev, na podlagi katerih se pri teh sredstvih določa priznani reguliran donos na sredstva.

Energetski zakon v petem odstavku 251. člena določa, da je reguliran donos operaterja sistema odvisen tudi učinkovitosti uporabe sistema. Akt o spremembah in dopolnitvah akta za določena sredstva ureja način določitve donosa v odvisnosti od učinkovite uporabe sistema.

V mesecu oktobru je agencija izvedla posvetovanje o Metodologiji izračuna učinkovitosti uporabe prenosnega sistema zemeljskega plina in na podlagi pripomb iz posvetovanja pripravila osnutek metode/načina določitve priznanega reguliranega donosa glede na učinkovitost sredstev, ki se razširja tudi na sredstva distribucijskega sistema.

Priznan reguliran donos glede na učinkovitost sredstev se bo upošteval za:

- sredstva operaterja prenosnega sistema, ki se nanašajo na širitev prenosnega sistema in predstavljajo naložbo oziroma del naložbe operaterja prenosnega sistema v skupni načrtovani nabavni vrednosti naložbe enaki ali višji kot 15 milijonov eurov;
- sredstva operaterja distribucijskega sistema, ki se nanašajo na izgradnjo novega distribucijskega sistema skladno z naložbenim načrtom,

in sicer le za tista sredstva, ki bodo usposobljena za uporabo po 31. decembru 2021.

Sredstva, za katera se določi priznan reguliran donos glede na učinkovitost sredstev, se bodo za relevantno obdobje 20 let od usposobitve za uporabo obravnavala ločeno znotraj sredstev operaterja sistema. V tem obdobju se bo priznani reguliran donos glede na učinkovitost sredstev določil v okviru odstopanj od regulativnega okvira za posamezno leto regulativnega obdobja glede na učinkovitost uporabe teh sredstev tako, da se bodo upoštevali skupni prihodki ter skupni stroški sredstev, za katera se določi priznani reguliran donos.

Če bodo sredstva, za katera se določi priznani reguliran donos glede na učinkovitost sredstev, učinkovito uporabljena, bo priznani reguliran donos na ta sredstva v celotnem relevantnem obdobju priznan v višini reguliranega donosa, priznanega na podlagi določba od 25. do 31. člena akta.

V okviru postopka javne obravnave akta o spremembi akta je dodan tudi Excel model izračuna priznanega reguliranega donosa glede na učinkovitost sredstev z vključenimi kriteriji, na podlagi katerih se pri teh sredstvih določa priznani reguliran donos na sredstva.

5. Uskladitev besedila, ki se nanaša na zapis kriterijev, ki se upoštevajo pri podaji zahteve za izdajo soglasja agencije med trajanjem regulativnega obdobja.

Agencija je preverila ustreznost v aktu zapisanih kriterijev v zvezi s podajo nove zahteve med trajanjem regulativnega obdobja v primeru spremenjenih okoliščin pri poslovanju ter v osnutku akta o spremembi akta te kriterije bolj določno zapisala.

6. Uskladitev besedila, ki se nanaša na določitev odstotka za priznavanje spodbude operaterju sistema od brezplačno prevzetih evropskih sredstev.

Agencija je v osnutku akta o spremembi akta zvišala odstotek spodbude, ki pripada operaterju sistema ob pridobitvi brezplačno prevzetih evropskih sredstev.

7. Način določitve faktorja učinkovitosti za naslednje regulativno obdobje, ki bo trajalo od 1. januarja 2022 do 31. decembra 2024 (v nadaljevanju RO22–24).

Agencija je ob upoštevanju zaostrenih in nepredvidljivih razmer na trgu zaradi posledic COVID-19 v osnutku akta o spremembi akta za RO22–24 določila, da se pri določitvi faktorja učinkovitosti za RO22–24 upošteva le faktor splošne produktivnosti gospodarstva.

8. Določitev prehodnih določb in uskladitev prilog k aktu, ki določajo parametre, potrebne za določitev regulativnega okvira in ugotavljanje odstopanj od regulativnega okvira za RO22–24.

Zaradi sprejema akta o spremembi akta predvidoma do konca marca 2021 je treba določiti roke za izvedbo posameznih opravil v zvezi z določitvijo regulativnega okvira za RO22–24.

Ker se priloge akta nanašajo na trenutno veljavno regulativno obdobje – torej na obdobje od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2021, so v osnutku akta o spremembi akta predstavljene priloge k aktu, ki določajo parametre, potrebne za določitev regulativnega okvira in odstopanj od regulativnega okvira za RO22–24.

V Mariboru, 18. januarja 2021